

USNESENÍ

Krajský soud v Plzni rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Petra Kuchynky a soudců JUDr. Veroniky Burianové a JUDr. Ondřeje Szalonnáse ve věci

navrhovatele: P. A.
bytem X

za účasti: Krajský úřad Karlovarského kraje
sídlem Závodní 353/88, 360 06 Karlovy Vary
jako příslušný volební orgán

o návrhu na neplatnost hlasování ve volbách do Zastupitelstva Karlovarského kraje konaných ve dnech 2. a 3. října 2020

takto:

- I. Návrh se zamítá.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

1. Návrhem na neplatnost hlasování podaným Krajskému soudu v Plzni, pracovišti Karlovy Vary, osobně dne 16. 10. 2020 v 10.30 hod. navrhovatel žádal soud, aby „zrušil výsledky hlasování voleb do Karlovarského krajského zastupitelstva konané dne 2.-3.10.2020 a nařídil opakování těchto voleb, na základě porušení zákona §53, odst. (1,2,3,4)“.
2. Krajský úřad Karlovarského kraje dne 26. 10. 2020 pod č.j. KK/3325/LP/20 navrhl, aby soud tento návrh zamítl.
3. Soud došel k závěru, že návrh na neplatnost hlasování není důvodný.
4. Řízení ve správním soudnictví je upraveno zákonem č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“).
5. Podle § 90 odst. 1 s. ř. s. *Za podmínek stanovených zvláštními zákony může se občan, politická strana nebo nezávislý kandidát anebo sdružení nezávislých kandidátů a sdružení politických stran nebo politických hnutí a nezávislých kandidátů návrhem domáhat rozhodnutí soudu o neplatnosti voleb nebo neplatnosti hlasování anebo neplatnosti volby kandidáta.*
6. Zvláštním zákonem tu je zákon č. 130/2000 Sb., o volbách do zastupitelstev krajů a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o volbách do zastupitelstev krajů“).
7. Podle § 53 odst. 1 věty první zákona o volbách do zastupitelstev krajů *Podáním návrhu na*

neplatnost hlasování, neplatnost voleb nebo neplatnost volby kandidáta se může domáhat ochrany soudu každý občan zapsaný do seznamu voličů ve volebním okrsku, kde byl člen zastupitelstva kraje volen, jakož i každá politická strana, politické hnutí nebo koalice, jejíž kandidátní listina byla zaregistrována pro volby do tohoto zastupitelstva, (dále jen „navrhovatel“).

8. Podle § 53 odst. 2 zákona o volbách do zastupitelstev krajů *Návrh na neplatnost hlasování může podat navrhovatel, má-li za to, že byla porušena ustanovení tohoto zákona způsobem, který hrubě ovlivnil výsledky hlasování.*
9. Navrhovatel namítá, že v mnoha městech a jejich obytných částech nebyly řádně doručeny volební lístky tak, jak samotný zákon ukládá jednotlivým samosprávám měst či obcí, a to doručením volebních obálek na adresu všem občanům nad 18 let do 3 dnů před konáním voleb. Dle mnoha výpovědí občanů z dotčených lokalit nebyly doručeny volební lístky vůbec. Toto považuje navrhovatel za hrubé porušení volebního zákona a velmi výrazně ovlivňující a omezující volební účast různých věkových skupin občanů. Zákonná lhůta k doručení volebních obálek je dána k tomu, aby bylo možné v klidu prostudovat jednotlivé kandidátní listiny a vybrat svého favorita, stranu či hnutí do zastupitelstva kraje. Nedoručením volebních obálek byl volič omezen, ba dokonce v mnoha případech ani k volbám nešel, protože neměl přehled o jednotlivých kandidátech a různých politických uskupeních. Dalším závažným důvodem, proč občané bez předem doručených volebních obálek nepřišli k letošním krajským volbám, je samotný problém covid-19. To, že bylo ze všech stran velmi masivně upozorňováno na to, že budou ve volebních místnostech velmi přísná hygienická opatření a samotný volič bude různými hygienickými nařízeními více omezován v pohybu po volebních místnostech a času stráveném v těchto prostorách, velmi výrazně ovlivnilo volební účast těch, kteří neměli předem ve svých poštovních schránkách volební lístky, protože již ve volebních místnostech nebyl čas vybrat vhodného kandidáta ze 17 stran a hnutí, natož ještě pročitat jednotlivé kandidáty k výběru preferenčních hlasů. Podle navrhovatelova zjištění byla distribuce volebních lístků do domovů pro seniory a sociálních služeb zcela stoprocentní. Nedoručené volební lístky chyběly většinou v oblastech, kde hnutí ANO nemá téměř žádnou volební podporu. Navrhovatel nenapadá hnutí ANO, ale jistý důvod k zamyšlení k některým promyšleným krokům hnutí ANO v těchto krajských volbách je na místě. Při současné nízké volební účasti (cca 34 %) by v případě stoprocentní distribuce volebních lístků přišlo k volbám o minimálně 10 - 15 % voličů více, a to by výrazně změnilo volební výsledky všech politických uskupení.
10. Navrhovatel navrhl výslech svědků, kterým nebyly doručeny volební obálky, výslech distributorů volebních obálek a výslech jednotlivých samospráv, v jejichž oblasti došlo k nedoručení volebních obálek.
11. Ve vyjádření k návrhu na neplatnost hlasování Krajský úřad Karlovarského kraje uvedl, že navrhovatel nespecifikuje, v jakých konkrétních obvodech mělo k tvrzenému porušení příslušné právní úpravy [§ 15 odst. 1 písm. b) zákona o volbách do zastupitelstev krajů] dojít, formuluje tuto svou námitku natolik obecně, že ji nelze posoudit, a jako taková k prohlášení voleb za neplatné vést z podstaty věci nemůže, neboť není zřejmé, kterým osobám měl být z důvodu tvrzeného pochybení ztížen výkon volebního práva, resp. kolik

takových osob mělo být. Dle názoru krajského úřadu je zásadní, že každý volič, jemuž hlasovací lístky z jakéhokoli důvodu doručeny nebyly, se mohl obrátit na příslušný obecní úřad a domáhat se jejich vydání, popřípadě si je mohl vyzvednout přímo ve volební místnosti. I pokud by volič neobdržel hlasovací lístky předem, resp. na základě své výslovné žádosti v době před konáním voleb, nic nebránilo každému z voličů, aby si hlasovací lístky vyzvedl v den konání voleb ve volební místnosti, tuto volební místnost opustil, kandidátní listiny si v klidu prostudoval a poté se do volební místnosti vrátil a provedl volbu. Dle názoru krajského úřadu návrhové neprokázal, že šlo o tak závažné porušení ustanovení zákona o volbách do zastupitelstev krajů, že došlo k hrubému ovlivnění výsledků hlasování. Argumentaci zpřísněnými hygienickými opatřeními nepovažuje krajský úřad za adekvátní, když pokud by měl volič obavu z nákazy v takové míře, že by se rozhodl nejít volit a současně by neobdržel předem hlasovací lístky, je velmi nepravděpodobné, že by své rozhodnutí nejít volit z důvodu obavy z nákazy změnil v případě, že by obdržel předem hlasovací lístky. Krajský úřad v době přípravy voleb neobdržel žádnou informaci či podnět, pokud jde o tvrzené nedostatky v distribuci hlasovacích lístků. Po konání voleb prováděl krajský úřad z vlastní iniciativy systematické šetření u volebních orgánů a dosud neobdržel informaci o tom, že by mělo docházet k systematickým pochybením při distribuci hlasovacích lístků. Názor, že v případě bezchybné distribuce hlasovacích lístků by přišlo k volbám o minimálně 10 - 15 % voličů více, považuje krajský úřad za pouhou spekulaci, kterou nelze objektivně prokázat. Závěrem krajský úřad uvedl, že i pokud by k tvrzenému pochybení vskutku došlo, nejednalo by se o natolik intenzivní porušení volebního zákona, že by zakládalo důvod k prohlášení voleb za neplatné.

12. K soudnímu přezkumu voleb zaujala odborná literatura toto zásadní stanovisko: „*Při posuzování důvodnosti volebních stížností je volebními soudy standardně postupováno ve třech krocích. [...] Soud si postupně položí tři otázky a teprve pokud odpověď na všechny z nich bude kladná, stížnosti vyhoví a rozhodne o neplatnosti voleb (hlasování, volby kandidáta). Tyto tři podmínky vyhovění volební stížnosti jsou následující: a) Protizákonnost, tzn. porušení některých ustanovení volebního zákona anebo porušení jiných právních předpisů než výhradně volebního zákona, a to v těch případech, kdy se z obsahového hlediska jedná o právní předpisy vážící se na volební proces a které z hlediska závažnosti dosahují ústavní intenzity, příp. se jedná o případy přímé aplikace ústavních norem bez jejich konkretizace v předpisech jednoduchého práva (tzv. relevantní protiprávnost). [...] b) Existence přímého vztahu mezi touto protizákonností a výsledkem voleb. Tato podmínka je zamýšlena tak, že vylučuje všechny myslitelné případy, kdy sice skutečně dojde k porušení relevantních předpisů, nicméně toto porušení nemá žádnou souvislost se zjištěnými volebními výsledky. [...] c) Zásadní intenzita této protizákonnosti, která ve svých důsledcích musí přinejmenším výrazně zpochybňovat volební výsledek. Jinak řečeno, tato intenzita musí v konkrétním případě dosáhnout takového stupně, že je možno se důvodně domnívat, že pokud by k protizákonnému jednání nedošlo, dopadly by zřejmě volby odlišně. Zjednodušeně řečeno tedy tato intenzita způsobuje „zatemnění“ volebních výsledků, tzn. jejich zásadní zpochybnění.“ (Lukáš Potěšil a kol.: Soudní řád správný. Komentář. 1. vyd. Praha: Leges 2014, str. 838 - 839).*
13. Aby návrh na neplatnost hlasování mohl být shledán důvodným, je třeba, aby bylo

tvrzeno a prokázáno, že je tu určitá skutečnost, kterou byla ustanovení zákona o volbách do zastupitelstev krajů porušena takovým způsobem, který hrubě ovlivnil výsledky hlasování. Je věcí navrhovatele, aby splnil povinnost tvrzení a povinnost důkazní [viz § 101 odst. 1 písm. a) a b) a § 120 odst. 1 zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů, ve spojení s § 64 s. ř. s.]. To znamená, že navrhovatel je povinen tvrdit rozhodné skutečnosti a předložit o nich důkazy. Jednotlivá tvrzení přitom musí být dostatečně určitá, srozumitelná a úplná. To se však v daném případě nestalo.

14. V případě voleb do zastupitelstev krajů *Starosta zveřejní způsobem v místě obvyklým, nejpozději do 15 dnů přede dnem voleb do zastupitelstva kraje, oznámení o době a místě konání voleb do zastupitelstva kraje v obci. Bylo-li na území obce zřízeno více volebních okrsků, uvede, které části obce náležejí do jednotlivých volebních okrsků, a oznámení zveřejní na území každého z nich. Zároveň starosta v oznámení uvede adresy volebních místností* (§ 27 odst. 1 zákona o volbách do zastupitelstev krajů). *Hlasovací lístky zašle krajský úřad prostřednictvím pověřených obecních úřadů starostům, kteří zajistí, aby hlasovací lístky byly dodány všem voličům nejpozději 3 dny přede dnem voleb do zastupitelstva kraje a v den voleb do zastupitelstva kraje všem okrskovým volebním komisím. V obcích, kde není starosta, zajistí dodání hlasovacích lístků voličům ve stanovené lhůtě ředitel krajského úřadu* (§ 24 odst. 4 zákona o volbách do zastupitelstev krajů). *Volič po příchodu do volební místnosti prokáže svou totožnost a státní občanství České republiky platným občanským průkazem nebo cestovním pasem České republiky. Po učinění záznamu do výpisu ze stálého seznamu obdrží volič od okrskové volební komise úřední obálku. Na žádost voliče mu okrsková volební komise vydá za chybějící nebo jinak označené hlasovací lístky nové* (§ 31 odst. 3 zákona o volbách do zastupitelstev krajů). Zákon o volbách do zastupitelstva krajů tedy nepodmiňuje možnost hlasovat tím, že si volič do volební místnosti přinese dodané hlasovací lístky; za chybějící hlasovací lístky, ať už pro to, že voliči nebyly dodány, nebo třeba pro to, že je volič ztratil či zneplatnil, se voliči na jeho žádost ve volební místnosti vydají lístky nové.
15. Tvrzení navrhovatele, že „*v mnoha městech a jejich obytných částech nebyly řádně doručeny volební lístky*“, že „*dle mnoha výpovědí občanů z dotčených lokalit nebyly doručeny volební lístky vůbec*“ a že „*nedoručené volební lístky chyběly většinou v oblastech, kde hnutí ANO nemá téměř žádnou volební podporu*“, jsou naprosto obecná. Zcela nekonkrétní jsou rovněž důkazní návrhy na provedení výsledku svědků, kterým nebyly doručeny volební obálky, výsledku distributorů volebních obálek a výsledku jednotlivých samospráv, v jejichž oblasti došlo k nedoručení volebních obálek. Naproti tomu je zřejmé, že voličům byla s náležitým předstihem oznámena doba a místo konání voleb do zastupitelstva kraje. Byť nelze vyloučit, že některým z voličů nebyly hlasovací lístky dodány podle § 24 odst. 4 zákona o volbách do zastupitelstev krajů, neznamená to ještě, že se k potřebným informacím nedostali, neboť je mohli získat zejména při osobní návštěvě na obecním úřadě, z tisku nebo z internetu. Ani tehdy, zjistil-li někdo z voličů, které politické strany, politická hnutí a jejich koalice kandidují, až ve volební místnosti, nemusel k volebnímu aktu přistoupit hned a mohl si svou volbu ještě promýšlet (pokud nepřišel na poslední chvíli). Eventuální nedodání hlasovacích lístků některému z voličů proto sotva mohlo mít za následek znemožnění hlasování a stěží tak mohlo mít vliv na výsledek hlasování. Soud nezaregistroval, že by v Karlovarském kraji byl podán větší počet stížností na nedodání

hlasovacích lístků včas nebo dokonce vůbec, k čemuž by nepochybně došlo, kdyby hlasovací lístky nebyly řádně nebo dokonce vůbec doručeny v mnoha městech a jejich obytných částech. Bez dalšího není možné ani detekovat oblasti, kde hnutí ANO nemá podle názoru navrhovatele téměř žádnou volební podporu, když ve volbách do zastupitelstev krajů konaných ve dnech 2. a 3. října 2020 hnutí ANO 2011 zvítězilo ve všech třech okresech Karlovarského kraje, a to v okrese Cheb se ziskem 24,60 % hlasů, v okrese Karlovy Vary se ziskem 23,09 % hlasů a v okrese Sokolov se ziskem 27,53 % hlasů.

16. Lze tak konstatovat, že navrhovatel nepředložil řádné tvrzení (podložené důkazy), z něhož by bylo možno dovodit, že při letošních volbách do Zastupitelstva Karlovarského kraje byla porušena ustanovení zákona o volbách do zastupitelstev krajů takovým způsobem, který hrubě ovlivnil výsledky hlasování.
17. Podle údajů Českého statistického úřadu volební účast při volbách do zastupitelstev krajů konaných ve dnech 2. a 3. října 2020 činila celostátně 37,95 % a v Karlovarském kraji 34,94 %. Volební účast v těchto volbách se tak v Karlovarském kraji zásadně neliší od celostátního průměru a sleduje trend nižší účasti v tomto kraji, než je celostátní průměr: při volbách do zastupitelstev krajů v roce 2016 byla účast v Karlovarském kraji 30,23 % oproti celostátnímu průměru 34,57 % a v roce 2012 byla účast v Karlovarském kraji 31,57 % oproti celostátnímu průměru 36,89 %.
18. Ve volbách do zastupitelstev krajů konaných ve dnech 2. a 3. října 2020 se do Zastupitelstva Karlovarského kraje dostaly tyto politické strany, politická hnutí a koalice: ANO 2011 se ziskem 24,79 % hlasů, STAN - Starostové a nezávislí společně s KOA, VPM Cheb a TOP 09 se ziskem 14,66 % hlasů, Česká pirátská strana se ziskem 11,56 % hlasů, Koalice ODS a KDU-ČSL s podporou Soukromníků se ziskem 7,35 % hlasů, MÍSTNÍ HNUTÍ NEZÁVISLÝCH ZA HARMONICKÝ ROZVOJ OBCÍ A MĚST se ziskem 7,29 % hlasů, Svoboda a přímá demokracie (SPD) se ziskem 7,25 % hlasů, VOK - Volba pro kraj s podporou hnutí Karlovaráci se ziskem 6,51 % hlasů a Sdružení nezávislých kandidátů 1 - Starostové našeho kraje se ziskem 5,45 % hlasů. Volební výsledky hnutí ANO 2011 ve volbách do zastupitelstev krajů byly a jsou v Karlovarském kraji nad celostátním průměrem: při volbách do zastupitelstev krajů hnutí ANO 2011 v tomto kraji v roce 2016 získalo 22,91 % hlasů (v celé ČR 21,05 % hlasů) a v roce 2020 získalo 24,79 % hlasů (v celé ČR 21,82 % hlasů).
19. Ani na základě uvedených údajů nelze podle názoru soudu dojít k tomu, že by se v Karlovarském kraji mělo jednat o propad volební účasti v důsledku nedodání hlasovacích lístků voličům, nebo k tomu, že by bylo třeba vypořádávat velmi nekonkrétní tvrzení navrhovatele, že *„jistý důvod k zamyšlení k některým promyšleným krokům hnutí ANO v těchto krajských volbách je na místě“*.
20. V daném případě tedy navrhovatel neprokázal naplnění protizákonnosti jako první podmínky vyhovění návrhu, soud tudíž neshledal posuzovaný návrh důvodným, aniž se blíže zabýval splněním dalších dvou podmínek „algoritmu posuzování volebních stížností“.

21. Jelikož návrh na neplatnost hlasování není důvodný, soud jej podle § 90 odst. 3 věty první s. ř. s. ve spojení s § 78 odst. 7 s. ř. s. *per analogiam* usnesením zamítl.
22. Okruh účastníků řízení byl stanoven v souladu s § 90 odst. 2 větou první s. ř. s.
23. Ve věcech volebních nemá žádný z účastníků právo na náhradu nákladů řízení (§ 93 odst. 4 s. ř. s.).

Poučení:

Proti tomuto usnesení je kasační stížnost nepřipustná (§ 104 odst. 1 s. ř. s.).

Toto usnesení nabývá právní moci dnem vyvěšení na úřední desce soudu, tj. dnem 29. října 2020 (§ 93 odst. 5 věta druhá s. ř. s.).

Plzeň 29. října 2020

JUDr. PhDr. Petr Kuchynka, Ph.D. v.r.
předseda senátu